



Извештај о ревизији
сврсисходности пословања



ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

ПАРАЛЕЛНА РЕВИЗИЈА СВРСИСХОДНОСТИ

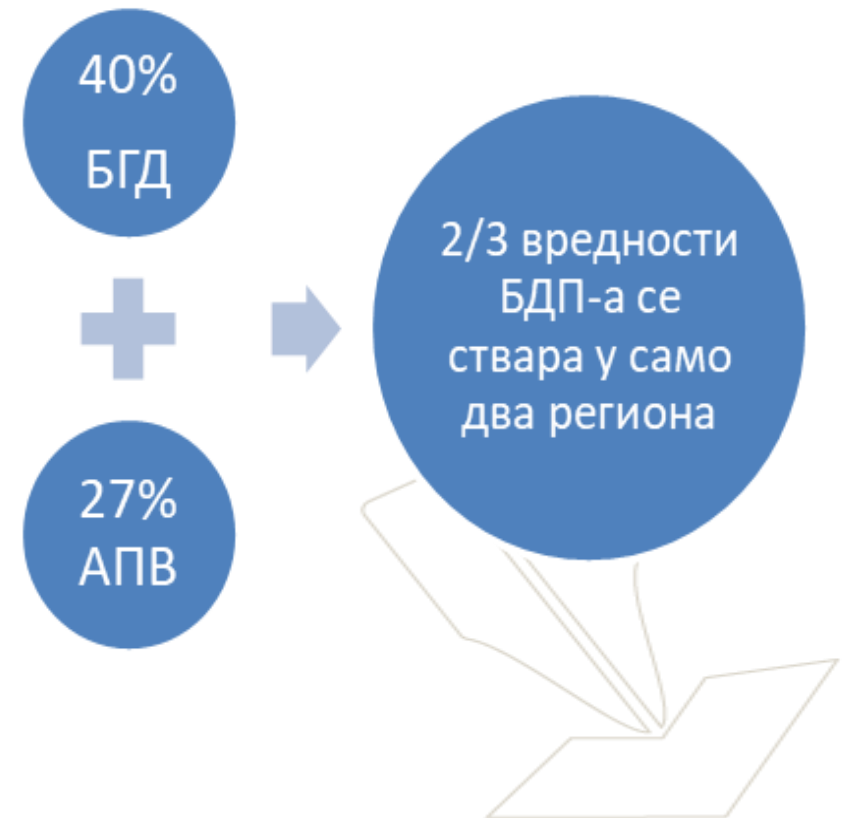
**УТИЦАЈ РЕГИОНАЛНОГ
РАЗВОЈА НА
ДЕМОГРАФСКА КРЕТАЊА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**



ПРОБЛЕМ

У економском, социјалном и демографском смислу, последњих неколико деценија присутне су неравномерности између севера и југа Републике Србије, као и између њених статистичких региона.

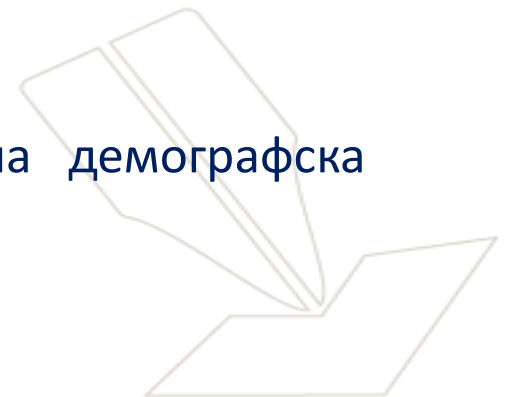
- Иако улагања у регионални развој у периоду 2011–2021. године износе преко три хиљаде милијарди динара, од чега 57% из буџета, неравномерности се не смањују;
- Београдски регион је десет пута насељенији од региона Јужне и Источне Србије;
- 128 од 145 ЈЛС бележи негативне вредности просечног годишњег миграционог салда од 2011. до 2020. године;
- У Јужној и Источној Србији, налази се 16 од 19 девастираних општина, а статус неразвијених, више од четири деценије има 25 општина.



ЦИЉ РЕВИЗИЈЕ И ОБЛАСТИ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ ревизије је да утврдимо у којој мери су надлежни органи ефективно и ефикасно спроводили политику равномерног регионалног развоја у циљу смањења негативних демографских кретања у Републици Србији.

- ➔ Плански оквир за спровођење политике равномерног регионалног развоја
- ➔ Институционални оквир за спровођење политике равномерног регионалног развоја
- ➔ Финансирање подстицања регионалног развоја
- ➔ Мерење и праћење реализације мера и подстицаја
- ➔ Координација и извештавање о утицају регионалног развоја на демографска кретања



ОБИМ РЕВИЗИЈЕ



1. Да ли је ефективно успостављен плански оквир којим су дефинисани основни развојни приоритети на националном, регионалном и локалном нивоу?

Закључак: Национални план регионалног развоја, као и регионалне стратегије недовољно развијених региона, ни после 13 година од усвајања Закона о регионалном развоју нису донети, док две трећине јединица локалне самоуправе није донело планове развоја.

НАЦИОНАЛНИ
НИВО

РЕГИОНАЛНИ
НИВО

ЛОКАЛНИ НИВО

НАЦИОНАЛНИ ПЛАН
РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

РАЗВОЈНА СТРАТЕГИЈА
БЕОГРАДСКОГ РЕГИОНА

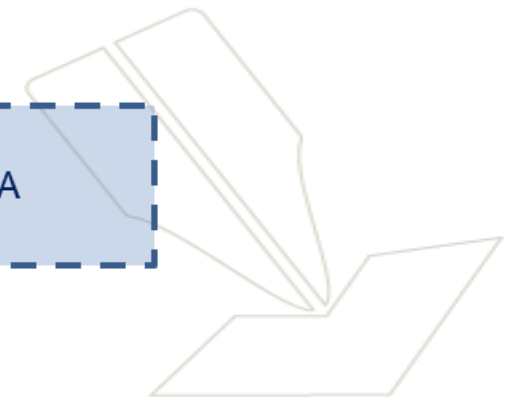
РАЗВОЈНА СТРАТЕГИЈА
РЕГИОНА ВОЈВОДИНА

РАЗВОЈНА СТРАТЕГИЈА
РЕГИОНА ШУМАДИЈЕ И
ЗАПАДНЕ СРБИЈА

РАЗВОЈНА СТРАТЕГИЈА
РЕГИОНА ЈУЖНЕ И
ИСТОЧНЕ СРБИЈА

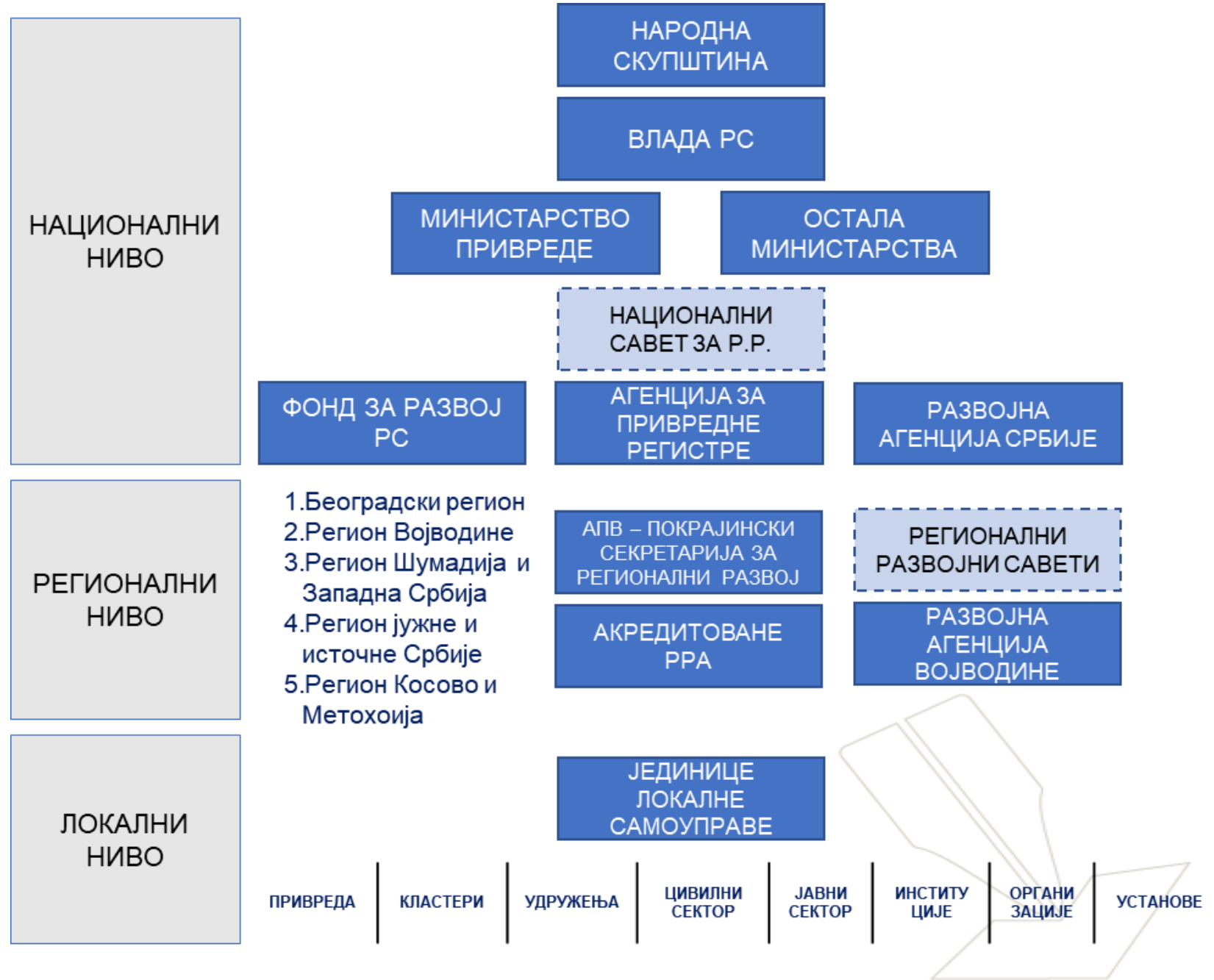
РАЗВОЈНА СТРАТЕГИЈА
РЕГИОНА КОСОВО И
МЕТОХИЈА

ПЛАН РАЗВОЈА



2. У којој мери је ефективно успостављен институционални оквир у циљу спровођења политике равномерног регионалног развоја?

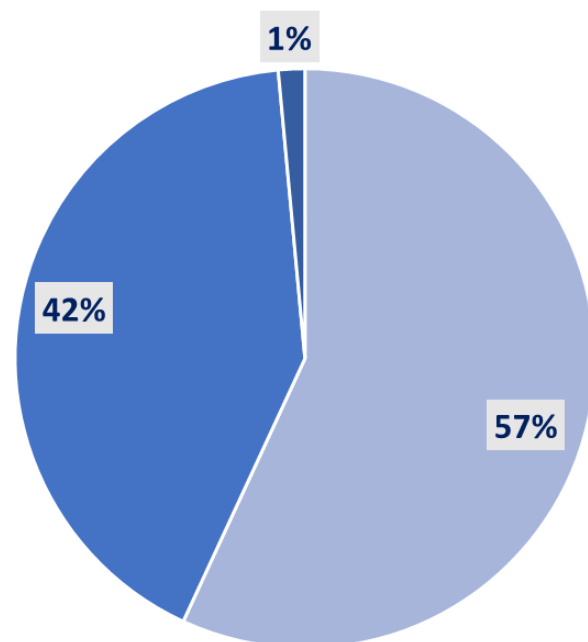
Закључак: Институционални оквир дефинисан Законом о регионалном развоју није успостављен ефективно на националном и регионалном нивоу, због чега изостаје обезбеђивање и унапређивање регионалног, али и локалног развоја.



3. У којој мери су финансијски ресурси намењени регионалном развоју усмерени ка смањењу регионалних и унутаррегионалних диспаритета?

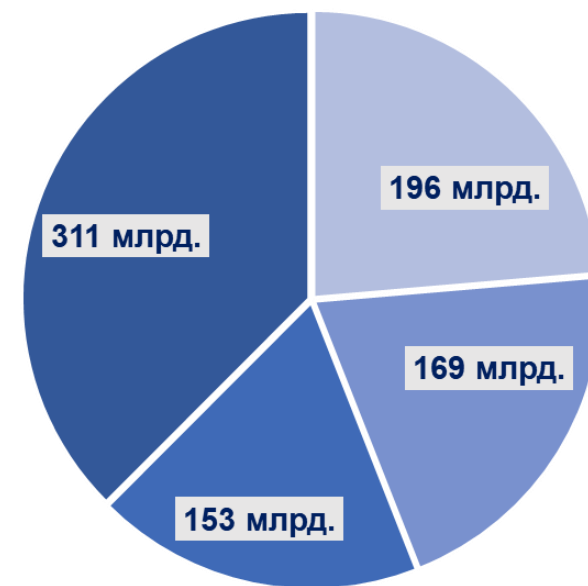
Закључак: Финансијски ресурси намењени регионалном развоју нису у потпуности ефикасно усмерени ка смањењу регионалних и унутаррегионалних диспаритета зато што нису усмерени ка приоритетима регионалног развоја, а степен развијености региона и јединица локалне самоуправе као критеријум за доделу подстицаја регионалног развоја није ажуриран од 2014. године.

Извори финансирања регионалног развоја у периоду 2011-2021.



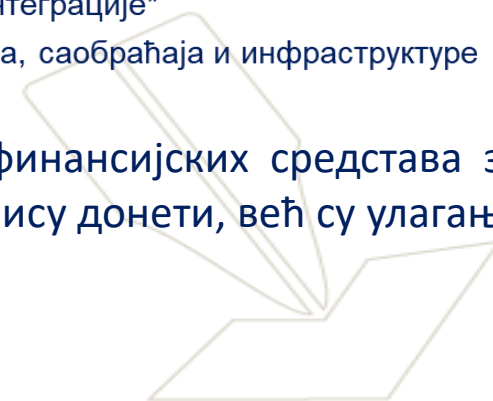
- Буџет РС, АПВ, Град Београд, ЈЛС
- ЕУ и међународна заједница
- Остало

Реализатори подстицаја регионалног развоја у периоду 2018-2021.



- Министарство просвете, науке и технолошког развоја
- Министарство за европске интеграције*
- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре
- Остали реализатори

Програми финансирања који садрже пројекте и расподелу финансијских средстава за реализацију тих пројеката, за сваки регион за буџетску годину нису донети, већ су улагања извршена према приоритетима секторских стратегија.



3. У којој мери су финансијски ресурси намењени регионалном развоју усмерени ка смањењу регионалних и унутаррегионалних диспаритета?

Закључак: Финансијски ресурси намењени регионалном развоју нису у потпуности ефикасно усмерени ка смањењу регионалних и унутаррегионалних диспаритета зато што нису усмерени ка приоритетима регионалног развоја, а степен развијености региона и јединица локалне самоуправе као критеријум за доделу подстицаја регионалног развоја није ажуриран од 2014. године.



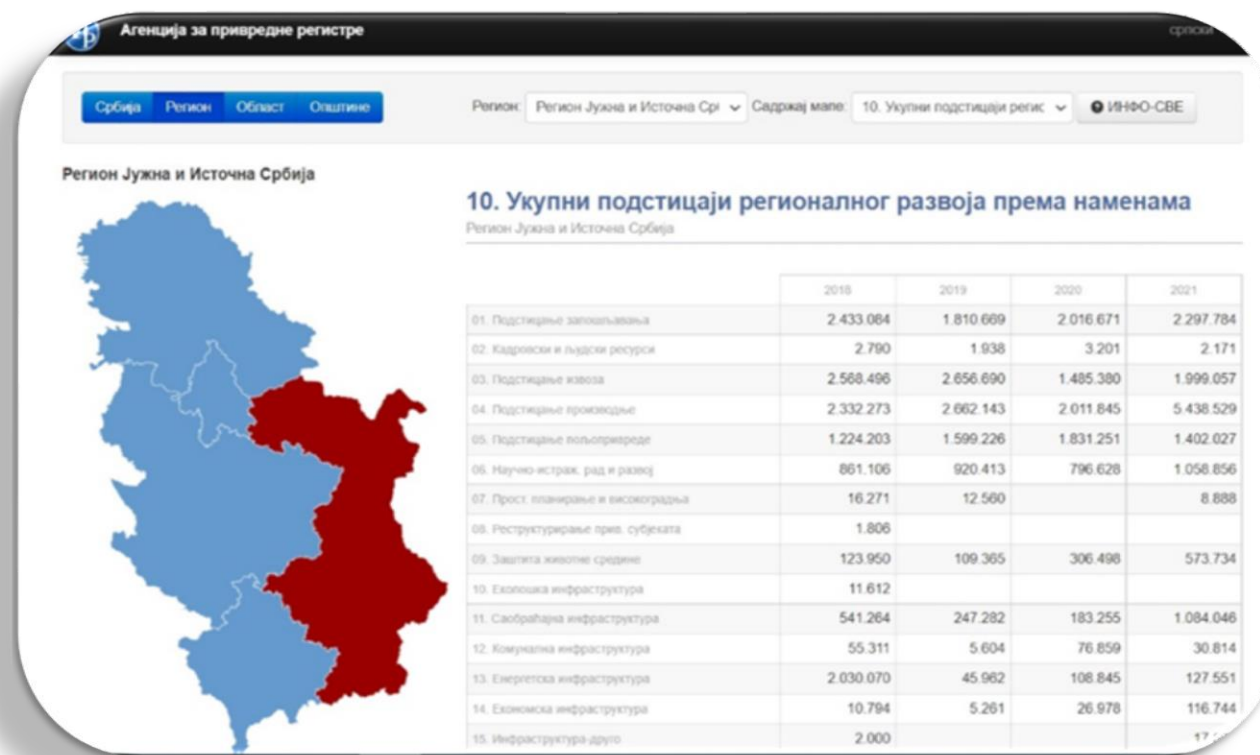
У зависности од групе развијености којој одређена ЈЛС припада:

- Министарство привреде врши суфинансирање чланарина које ЈЛС плаћају РРА,
- Фонд за развој утврђује кредитну политику,
- Министарства дефинишу конкурсне услове за различите програме, где ЈЛС из категорије неразвијених и изразито неразвијених подручја, имају повољније услове.

4. Да ли је успостављен ефикасан и транспарентан систем за мерење и праћење реализације мера и подстицаја регионалног развоја?

Закључак: Последица непостојања адекватне базе података за праћење пројеката, као ни методологије за вредновање мера и подстицаја регионалног развоја јесте недовољна транспарентност, као и немогућност оцене успешности развојних ефеката

Регистар мера и подстицаја регионалног развоја



- Регистар не садржи преглед појединачних пројеката по регионима,
- Неажуран унос података (МЕИ није унео податке последње три г.),
- 64% подстицаја није разврстано по регионима,
- У Регистру нису евидентирана сва улагања у регионални развој.

5. Да ли је успостављен ефикасан систем извештавања о ефектима политике регионалног развоја и о утицају на демографска кретања?

Закључак: Неопходна је ефикаснија координација, праћење и извештавање надлежних органа о утицају регионалног развоја на демографска кретања јер су последње анализе у области регионалног развоја које су основа за ефективно планирање и доношење одлука на свим нивоима у области регионалног развоја израђене пре седам година.

Министарство за бригу о породици и демографију је у току спровођења ревизије израдило извештај о демографској слици Србије.



Полазна основа у планирању развоја и доношењу развојних докумената ЈЛС су демографске анализе.

КЉУЧНА ПОРУКА

Иако улагања у регионални развој у периоду од 2011. до 2021. године износе преко три хиљаде милијарди динара, односно на годишњем нивоу просечно преко 6% БДП-а, још увек су у Републици Србији присутне значајне разлике у степену развијености региона, као и изразито неповољна демографска кретања.



ПРЕПОРУКЕ

Министарству привреде да:

- Предузме мере у смислу уређења планског и институционалног оквира за спровођење политике равномерног регионалног развоја;
- Утврди јединствену листу развијености региона и јединица локалне самоуправе са актуелним подацима;
- Успостави адекватну базу података за праћење пројеката регионалног развоја, вредновање мера и подстицаја регионалног развоја, као и праћење и надзор над њиховом реализацијом;
- Прикупи и проучи податке у области регионалног развоја, сачини анализе и извештаје којима доприноси развоју ове области и сарађује у свим заједничким питањима са другим органима државне управе.

Регионалној развојној агенцији „Златибор“ д. о. о. Ужице да:

- Приликом уговарања послова локалног економског развоја не обухвата послове који су већ предвиђени уговором о чланарини, како би се избегао ризик неефикасне и неекономичне употребе јавних средстава.

Јединицама локалне самоуправе да:

- Унапреде стратешко планирање развоја на основу демографских анализа, као и локални економски развој који је основ регионалног развоја.

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ И ДОДАТА ВРЕДНОСТ

Да се успостави:

- ✓ Целовит плански и институционални оквир, уз хоризонталну и вертикалну усклађеност, као основ за спровођење политике равномерног регионалног развоја;
- ✓ Већа транспарентност финансирања равномерног регионалног развоја уз јасно успостављене критеријуме за доделу подстицаја неразвијеним подручјима;
- ✓ Да се унапреди систем праћења и извештавања о ефектима мера и подстицаја регионалног развоја, као и координација надлежних органа за регионални развој и демографију;
- ✓ Допринос развоју евизорске професије на међународном нивоу;
- ✓ Циљеви одрживог развоја – 11. а Подржати позитивне економске, социјалне и еколошке везе између урбаних, периферних и руралних области оснаживањем националног и регионалног развојног планирања.



ХВАЛА НА ПАЖЊИ!

www.dri.ns
kancelarija@dri.rs
011/3042-200
011/3042-201

